

“Heybeliada’ya Bir Bilet”

Eski adıyla Halki yani Prens Adaları’nın ikinci büyüğü Heybeliada’da bir zamanlar keşişlerin yaptığı zeytincilik, bağcılık ve şarap üretimi devam etseydi...

Adanın kilise ile manastırları tüm arazileri ve yapılarıyla birlikte dursaydı...

Ayazmaları ve ayazma başlarında adandıkları kişiler adına yapılan yortular devam etseydi...

Ruhban Okulu’nun eğitimi kesintiye uğramasaydı...

Elen Ticaret Mektebi eğitimini sürdürseydi...

Sanatoryumu hala açık kalsaydı...

Çakıl taşlı sahiline beton rıhtım yapılmamış olsaydı...

Yapılan beton rıhtım mantıktan, estetikten yoksun bina ve iskelelerle kesintiye uğratılmasaydı...

Harbiye Mektebi’nin konuşlandırıldığı Karacas Konağı yıktırılıp yerine çirkin binalar eklenmeseydi...

Harbiye Mektebi’nin sahile bakan cephesindeki dev mozaik pano sökülüp atılmasaydı...

Deniz Lisesi’ne çevrilen Ticaret Mektebi arazisindeki anıtsal mezarlar, okul komutanı tarafından söktürülmeseydi...

Plajlar, yazlık sinemalar beton binalarla yok edilmeseydi...

Adanın simgesi olan eşeklerin köküne kibrit suyu dökülmeseydi...

Resmi maskelerle motorlu taşıt sayısı bu kadar fazlaştırılmasaydı...

Faytonlar giderek kuşatma altına alınmasaydı...

Güzelim konaklar yerini beton binalara bırakmasaydı...

Mümkün olan bütün boşluklar, genel görüntü ve estetik kaygısı duyulmaksızın betonlaştırılmasaydı...

Hıristiyan ve Musevi renklerinin baskın olmasından dolayı Adalar’a bu kadar düşman olunmasaydı...

Tüm davranışlar ve muameleler bu düşmanlığın bilinçaltıyla örgütlenmeseydi...

Bitki örtüsü, denizi, deniz hayvanları, değirmenleri, plajları, limanları bu kadar hoyrat tahrip edilmeseydi...

Düşünün neler olurdu!

Böyle bir Heybeliada, bir mücevher olarak yaşamaya devam ederdi.

*“Heybeliada’ya Bir Bilet” ismiyle avukat **Tunç Lokum** tarafından Ada’daki yaşamından gözlemler de eklenerek yazılmış duyarlı kitabı okurken insan böyle düşünüyor; “se”ler, “sa”lar ile geçmişe dönüyor ve o eski zaman atmosferini hayal ediyor. Hele ki, geçmişinizde Ada, önemli bir yer tutuyorsa, çok daha fazla etkileniyorsunuz.*

Tüm bu saydıklarımın hikâyesini keyifli bir anlatımla bu kitapta bulabilirsiniz. Ebadı, dizaynı ve baskısı iyi olan kitapta varolan ufak tefek imlâ hatalarının ikinci baskı için düzeltilmesi gerekiyor sadece.

Kitapta Aziz Nesin, Yesari Asım Arsoy, Tarzan Toma, Hazım Körmükçü, Hüseyin Rahmi Gürpınar, İsmet İnönü, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek te birer Adalı olarak yerini almış. Şarkıları, çiçek bayramı, karnavalı, ünlü Yavuz gemisinin sancak direği ve Vidalı Köşk’üyle Heybeliada’ya sevgiyle baksaymışız, kitabı yaparken Tunç Lokum’a, yaşlı bir Rum; “unutturanlara mı unutturmayacaksın?” diye sormayacaktı. 1963 Sürgünü’yle sadece 20 kilo eşya ve 20 dolar ile gidebilen Heybeliadalı kadın, Atina’daki ilk akşamında salata yapmak için bıçak arayan kocasına gözyaşlarıyla “Bıçak Heybeliada’da kaldı.” demeyecekti. Yerine inşaat yapmak üzere kapısı avukatlar eşliğinde kırılan evin salonunda, 40 yıldır hazır duran bir sofra, sahiplerini umutsuzca beklerken görülmeyecekti.

O zaman Sicilya’daki Apollon heykelinin Çam Limanı bakırıyla yapıldığını bilecektik. Ayazmalar kaybolmayacak, asmalar yok olmayacaktı. Tepelerin, yapıların ve insanların hikâyelerini hafızamıza alacaktık, unutmayı ve unutturmayı tercih etmeseydik.

6 Haziran 2014 Cuma

Hüseyin IRMAK